

MESTNA OBČINA NOVA GORICA
MESTNI SVET

PREDLOG
HITRI POSTOPEK

Na podlagi 19. člena statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradne objave št. 6/02), je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne _____ sprejel

S K L E P

1.

Mestni svet Mestne občine Nova Gorica podpira prizadevanja, da se v okviru Politehnike Nova Gorica oblikuje in izvaja dodiplomski študij slovenistike.

2.

V okviru proračunske postavke 6,03 – sklad za izobraževanje se za usposobitev predavateljev načrtovanega programa zagotovi sredstva za pokrivanje dveh tretjin šolnine na udeleženca.

3.

Z udeleženci usposabljanja se sklene ustrezne pogodbe.

4.

Sklep velja takoj.

Številka: 414-04-53/2002-6

Datum:

ŽUPAN
Črtomir Špacapan

MESTNA OBČINA NOVA GORICA
ŽUPAN

O b r a z l o ž i t e v :

V okviru Politehnike Nova Gorica se vodijo postopki, da bi se v Novi Gorici izvajal dodiplomski študij slovenistike. Na ta način bi študentom omogočili šolanje čim bliže domu in ob uspešni izpolnitvi vseh nalog bi program lahko stekel že v študijskem letu 2003/2004. Temeljne značilnosti in cilji programa slovenistike so prikazani v prilogi.

Med aktivnosti za realizacijo zastavljenega cilja sodi tudi zagotovitev zadostnega števila predavateljev in asistentov. V začetni fazi bi bili gostujoči predavatelji, dolgoročno pa bi za te potrebe zagotovili domače učitelje. Posamezni profesorji slovenskega jezika iz naših osnovnih in srednjih šol so na osnovi dosedanjega dela izkazali pripravljenost, da z dodatnim izobraževanjem pridobijo potrebne kvalifikacije (magisterij, doktorat, habilitacija).

Pravilnik o štipendiranju in sofinanciranju dodatnega strokovnega izobraževanja, sprejet na Mestnem svetu Mestne občine Nova Gorica dne 28.6.2002, omogoča za podiplomski študij pridobitev štipendije za redne študente, medtem ko je za dodatno strokovno izobraževanje omogočeno le sofinanciranje krajših oblik izobraževanja in to v tretjinskih deležih. O odobritvi dodatnega strokovnega izobraževanja odloča Oddelek za družbene dejavnosti. Ker gre pri morebitnem sofinanciranju podiplomskega študija za preseganje kriterijev navedenega pravilnika, mestnemu svetu predlagamo, da o sofinanciranju podiplomskega študija zaposlenih za potrebe izvajanja programa slovenistike posebej odloči in to v okviru sredstev, ki so v proračunu za leto 2002 zagotovljena v postavki 6,03 – sklad za izobraževanje. Predlagamo, da se iz proračunskih sredstev odobri dve tretjini stroškov izobraževanja, eno tretjino pa bi pokrival udeleženec sam. Stroški enega letnika magisterskega študija znašajo cca 470.000 SIT, za pridobitev naziva doktor pa 750.000 SIT.

Trenutno imamo tri kandidate za magisterski študij in sicer g. Zorana Božiča iz Srednje ekonomske in trgovske šole Nova Gorica, ga. Adrijano Špacapan in ga. Ksenijo Ferjančič iz Tehniškega šolskega centra Nova Gorica. Doktorski naziv pa bi pridobila mag. Mateja Hočevnar Gregorič iz Osnovne šole Šempas.

Mestnemu svetu Mestne občine Nova Gorica predlagam, da obravnava in sprejme predloženi sklep.

Številka: 414-04-53/2002-6

Datum: junij 2002

PRIPRAVILA:
Silva Tišma

ŽUPAN
Črtomir Špacapan

TEMELJNE ZNAČILNOSTI IN CILJI PROGRAMA SLOVENISTIKA

Spremenjena Evropa in svet, ne le v politični, temveč tudi v informacijski, komunikacijski in tehnološki razsežnosti, ter slovenska država kot uresničeni cilj dolge poti, postavljajo vedno nove zahteve, pomenijo nujnost samorefleksije in premišljenega ukrepanja ob sodobnih izzivih. Znana teza, da se slovenski nacionalni prostor na zahodu ni krčil od naselitve, medtem ko smo ga na severu izgubili skorajda tretjino, postaja v sodobnem svetu vprašljiva, saj je tiha asimilacija vedno bolj očitna.¹ Medtem ko so bili v preteklosti Slovenci v tem narodnostno mešanem prostoru izpostavljeni nasilnim raznarodovalnim pritiskom, ki so sami po sebi izzvali odpor, imamo danes nove in bolj prefinjene asimilizacijske procese, ki jih prinašajo sodobni integracijski procesi.² Dosedanja danost je izpostavljena neprestanemu spreminjanju in preverjanju, česar se zavedajo tudi naši neposredni sosedji, saj so ob slovenski zahodni državni meji razvili dve veliki univerzi, ki sta kot odgovor na potrebo, da nastane v Gorici še tretja univerza, odprli dva hitro razvijajoča se dislocirana oddelka, ki ju obiskuje okrog 2500 študentov, med katerimi so številni Slovenci iz Italije in tudi iz Slovenije. Poleg tega se pripravlja tudi ustanovitev povsem nove univerze, za katero je že zagotovljenih 30 milijonov evrov. Gre za dinamičen in hiter razvoj univerzitetnega študija tik ob državni meji, ki ga je treba soočiti z enako intenzivnim razvojem na naši strani, da ne bi prišlo do kulturne in znanstvene premoči na eni strani, s tem pa tudi do rušenja sedanjih razmerji in pristajanja na podrejen položaj v vseh razsežnostih. Le z razvojem enakovrednih slovenskih ustanov se lahko ustvari prostor za tvorno sodelovanje in za skupno iskanje razvojnih poti. Brez tega obstaja le širjenje vpliva z vsemi dolgoročnimi posledicami.

Tem potrebam ne more biti kos le razvoj naravoslovnih strok in znanstvenih disciplin, pač pa je treba sedanje možnosti razvijati in dopolniti tudi z razvojem humanističnih ved.

Analiza študijskih namenov in potreb ter kadrovskih sposobnosti naše regije kaže, da je najbolj učinkovit razvoj možen z uvedbo študija slovenistike, ki zaenkrat še ni nikjer v Sloveniji ni organiziran v povsem samostojni organizacijski enoti, saj je povsod drugod sestavni del širših disciplin. Takšna organizacija temeljnega nacionalnega področja je edini primer v vsem slovanskem svetu. Posledice takšne organiziranosti slovenistike se kažejo v pomanjkanju visoko usposobljenih kadrov na eni strani in v pomanjkanju delovnih mest za raziskovalce na drugi strani.

Študija po predlaganem programu omogoča pridobitev širokega temeljnega znanja na področju slovenistike kot tudi znanje, pomembno na ključnih znanstvenoraziskovalnih področjih, ki do sedaj še niso bila predmet poglobljenega proučevanja. Pri tem je posebna pozornost namenjena posebnostim kulturnopolitičnega okolja, kjer je nastal program, vendar istočasno tudi presega ozke krajevne okvire, ko vključuje spoznavanje in raziskovanje celotnega obrobja slovenskega nacionalnega prostora in vseh posebnih pojavov, ki nastajajo na stičišču različnih nacionalnih kultur, ki pripadajo tako raznovrstnim kulturnim in jezikovnim izročilom, kot ga predstavljajo slovanski, romanski in germanski svet.

Program je pripravila skupina kvalificiranih strokovnjakov s področja slovenističnih ved. Pomembno razsežnost predstavljajo dodatne sestavine, s katerimi se zapolnjujejo obstoječe praznine pri drugih podobnih programih. Gre predvsem za vprašanja, povezana s posebnostmi obrobja nacionalnega prostora, kjer močno prisotna regionalna specifika in se srečujejo različna kulturna izročila sosednjih narodov, ki pripadajo neslovanskemu svetu. Na tem področju se odpirajo možnosti raziskovanja tudi temeljnih vprašanj, ki se pojavljajo na področju recepcije in interferenc med različnimi jeziki in literaturami. To so izrazite regionalne posebnosti, ki s svojo strukturo in pomenom posegajo v najgloblja vprašanja sodobnih globalizacijskih pojavov na eni strani in ohranjanju izvirne identitete na drugi strani.

Študijski program slovenistika je univerzitetni dodiplomski program z dvema študijskima smerema – raziskovalno in pedagoško. Omogoča pridobitev strokovnega naziva diplomirani univerzitetni slovenist, oziroma profesor slovenskega jezika in književnosti.

¹ Sedmak, Danilo; Emidio Sussi: *L'assimilazione silenziosa*. (Tiha asimilacija) Trieste, ZTT 1984, 191 str. (Gli Sloveni in Italia)

² Kacin Wohinz, Milica - Jože Pirjevec: *Storia degli sloveni in Italia*. 1866 - 1998. Venezia, Marsilio 1998, 145 str,

Pedagoška smer programa vključuje vse vsebine, ki so potrebne za uspešno učenje predmeta slovenščina na osnovnih in srednjih šolah. Istočasno program omogoča študentu, da pridobi temeljno znanje, ki mu omogoča kasnejše dopolnjevanje znanja na različnih področjih in tudi interdisciplinarne povezave. Te so mogoče tudi na področju usposabljanja za pedagoško prakso, saj program ponuja izhodišče za usposobitev izvajanje za številnih izbirnih vsebin, ki jih zahtevajo današnji osnovnošolski in srednješolski programi.

Nepedagoška smer omogoča pridobitev znanja, ki diplomanta usposobi za delo na številnih področjih na različnih področjih lektorskega dela (lektoriranje govornih in pisnih besedil, lektorsko delo v gledališču, učenje slovenskega jezika kot drugega/tujega jezika) in na drugih področjih kulture (knjižničarstvo, dokumentaristika, založništvo, novinarstvo, muzejska dejavnost). Tudi na tej ravni so mogoče različne interdisciplinarne povezave s študijem bibliotekarstva, novinarstva, folkloristike, gledališča in drugih uprizoritvenih zvrsteh, kulturoloških ved in zgodovinskih disciplin. Pomembne so tudi možnosti za študijske povezave z romanistiko, prevajalstvom in študijem nekaterih nacionalnih literarnih zgodovin. Ob navedenih možnostih program omogoča pridobitev temeljnega znanja za samostojno znanstveno raziskovano delo na področju slovenističnih in sorodnih ved, kjer obstajajo ob dosednji organiziranosti odprta vrsta področji, na katerih zaostajamo glede na primerljive nacionalne vede drugih narodov.

Značilnost predlaganega študija, ki je zasnovan na kreditnem sistemu, je enoten program temeljnih vsebin v prvih dveh letih. To daje študentom dobro in široko osnovo s področja slovenističnih ved ter potrebna predznanja za razumevanje povezav med posameznimi področji in pojavi sorodnih ved. V lektoratih je predvideno tudi pridobivanje znanja jezikov sosednjih narodov oziroma angleščine. Študenti se usposobijo za delo z računalniškimi programi, ki se uporabljajo na področju jezikoslovja in drugih humanističnih ved, spozna pa tudi možnosti, ki jih nudijo različne baze podatkov. Od skupaj 25 tedenskih ur imajo študentje na pedagoških smereh dobri 2 uri pedagoških predmetov, to je pedagogike, didaktike, psihologije ipd., ki jih usposobijo za učiteljsko službo. Po diplomi dobijo naziv profesor slovenskega jezika in književnosti. Nepedagoški študij ima namesto pedagoških ur za izravnavo ustrezno število specialnih slovenističnih predmetov. Diplomanti dobijo naziv univerzitetni diplomirani slovenist in se lahko zaposlijo na številnih področjih, kjer je potrebno strokovno znanje slovenskega jezika in književnosti na visoki zahtevnostni ravni. Poglavitna strokovna oziroma predmetna področja so slovenski knjižni jezik in stilistika, zgodovina slovenskega jezika in dialektologija, starejša slovenska književnost in ustno slovstvo, novejša in sodobna slovenska književnost, literarna teorija in metodologija, jezikovna in književna didaktika, svetovna književnost, med izbirnimi predmeti pa tudi splošna in kulturna zgodovina, umetnostna zgodovina, italijanska in furlanska književnost, književnost Slovencev v Italiji in Avstriji.

V tretjem in četrtem letniku imajo študenti širše možnosti, da poleg obveznega poglobljanja temeljnega znanja, izbirajo med predmeti oziroma krediti iz ustreznega sklopa izbirnih predmetov. Ti so oblikovani in razvrščeni na način, ki omogoča ustrezno nadgradnjo znanja, ki ga dajejo obvezni predmeti. Študij na slovenščini se konča z diplomom, ki je dveh vrst: diploma pedagoškega študija podeljuje naziv profesor(ica) slovenskega jezika in književnosti, diploma nepedagoškega študija pa naziv diplomirani slovenist (diplomirana slovenistka).

ZA EKSPETNO SKUPINO

doc. dr. Zoltan Jan